

EL

MAGAZÍN

Núm. 252

Divendres, 25 de novembre de 2022

ECONOMIA ■

El corredor mediterrani,
contra un Estat espanyol
que només sap ser radial

SALUT ■

El 'plogging', l'esport que
salva el planeta

JORDI ARRUFAT

Rememora, a 'La Via Bàltica', la cadena
humana d'Estònia, Letònia i Lituània de 1989

ALBERT LLIMÓS

ENTREVISTA

JORDI ARRUFAT

“Quan feien la Via Bàltica, no hi havia full de ruta, no sabien com acabaria”

L'any 1989, dos milions de persones es van donar les mans per fer una cadena humana que enllaçava Estònia, Letònia i Lituània i en reclamava la independència. Al cap de 30 anys, el polític i exmembre del Diplocat Jordi Arrufat (Tortosa, 1979) va tornar a fer aquest camí a peu, entrevistant organitzadors i testimonis. El resultat és el llibre 'La Via Bàltica' (Ed. Saldonar), on també parla de com aquella gesta va inspirar la Via Catalana de l'any 2013.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Vostè ja coneixia un escriptor letó, Otto Ozols, que havia fet a peu tota la Via Catalana. El va inspirar per fer la mateixa experiència a les repúbliques bàltiques?

Ell va fer la Via Catalana l'any 2016. A mi em va agradar molt la seva idea, i quan em vaig quedar a l'atur per l'aplicació del 155 al Diplocat, em va semblar de justícia fer un homenatge a la gent dels països bàltics. Si més no, per l'interès que havia generat Catalunya allà en els anys previs, des de 2013 fins a 2017. Si em permet la ironia, la diferència és que Otto Ozols va venir aquí, que és un dels llocs més visitats d'Europa, i va tenir moltes facilitats per menjar i dormir. En canvi, jo vaig anar a un dels menys visitats d'Europa i no vaig tenir la mateixa facilitat logística. Per sort, el temps em va ajudar!

S'havia entrenat per caminar més de sis-cents quilòmetres?

Sí, un no es posa a fer això d'un dia per l'altre sense entrenar. Havia fet el camí de Sant Jaume, de Catalunya a Navarra a peu. I també havia sortit a caminar alguns caps de setmana a diferents llocs de Catalunya, que fossin plans com els països bàltics. Però amb la condició que ploués. Anava molt mentalitzat pel mal temps, i al final només em va ploure un dia.

Bon consell, per si algú vol repetir l'experiència...

I també afegiria que allà has de caminar per trams de carretera amb força trànsit.

Molta gent va conèixer l'existència de la Via Bàltica quan aquí es va copiar per fer la Via Catalana? Abans, la coneixia la gent més informada o implicada en la causa independentista.

Era coneguda per qui estava interessat en la història de l'Europa de l'Est i dels països d'influència russo-soviètica. Però efectivament, el que va acabar de despertar l'interès va ser la Via Catalana. Des de llavors molta gent sap que va ser una cadena humana que va anar d'Estònia a Lituània passant per Letònia. És també important que aquest exemple s'ha usat en altres llocs del món on hi ha demandes d'autodeterminació i de més llibertats. Estic pensant, per exemple, en Hong Kong. L'exemple es va estendre a tot el món. De fet, el primer ministre de Lituània de l'any 2013, quan va veure les imatges de la Via Catalana, va dir que la Via Bàltica havia passat a ser patrimoni de tot el món. Després de fer aquestes declaracions, va tenir una trucada del Ministeri d'Afers Estrangers d'Espanya i ho va matisar, però ja havien quedat gravades per a la posteritat.

Per a ells és un fet transcendent, imaginem...

És com el moment fundacional de la Constitució per als Estats Units. Al mateix nivell. Té una importància tremenda. Una senyora que vaig entrevistar em deia: "Una nació es despertava després de la Via Bàltica, ja no tornaríem a ser soviètics mai més". Allò va fer que la gent tingués confiança, havien fet una cosa per ells mateixos sense que vingués dictada per Moscou. Ja podien caminar sols.

Això li va transmetre la gent que en tenia un record directe. Però... i els joves que van néixer després?

Jo soc de les Terres de l'Ebre, on van passar fets molt durs durant la Guerra Civil. Tothom que tingui més de quaranta anys, tot i que sense haver-ho viscut, li pot dir coses de què com va començar, de què va suposar... I allà als països bàltics em va sorprendre que gent jove no em pogués dir què pensava del que va passar l'any 1989, només fa

“La Via Bàltica va fer que la gent d’Estònia, Letònia i Lituània tinguessin confiança: havien fet una cosa per ells mateixos sense que vingués dictada per Moscou. Ja podien caminar sols”

tres dècades. Em va sorprendre moltíssim.

Per què passa això? Té alguna explicació?

La gent jove és completament diferent. No van néixer amb les limitacions que imposava el règim soviètic. Parlen idiomes, han viatjat, són tecnològics... A quin cost? Sembla que no recordin el llegat dels seus pares i avis. Una senyora que va organitzar la Via Bàltica a Lituània em va dir que lamentava la pèrdua d’aquell esperit comunitari del 1989. Altres em deien, però, que estaven convençuts que si mai el seu país fos amenaçat l’esperit tornaria.

Un dels darrers testimonis, a Lituània també, li diu que està preparat per defensar-se si cal. I va parlar amb ell molt abans de la invasió d’Ucraïna. Temien que passés una cosa així?

Correcte. La por a Rússia era i és perceptible, parlant amb la gent te n’adones. És el gran tema central que guia tota la política exterior d’Estònia, Letònia i Lituània. Es tracta de la seva supervivència. Hem de pensar que els soviètics els van envair dues vegades: Stalin va entrar-hi l’any 1940, els van ocupar els nazis, i l’any 1945 els soviètics els van fer fora per quedar-s’hi. Ells recorden què va passar quan van decidir no resistir: els van fer desaparèixer. Saben que no defensar-se no és una opció, perquè la història els demostra que amb Rússia no valen els mateixos valors que a l’Europa de la UE: el diàleg, la democràcia... Només val demostrar que ets fort i saps defensar-te. Un professor d’art, una persona que entre setmana ensenya a pintar, em deia que els caps de setmana anava a entrenar-se, a preparar-se per a la defensa. Perquè se sentia insegur. Veien què havia fet Rússia a Geòrgia, després a Crimea i el Donbass... Qui els assegurava que no serien els següents?

Com entenen la seva defensa? Veuem l’OTAN com un paraigua que els pot protegir?

Letònia, per exemple, és el país del món que aporta una part més gran del seu pressupost, comparativament, a la defensa d’Ucraïna. Més que els Estats Units. Senten que la seva història es veu reflectida en el que passa a Ucraïna. Sí. L’OTAN és allà però els informes de seguretat i intel·ligència diuen que en només un dia o dos els russos es podrien plantar a Tallinn, la capital d’Estònia. Una altra cosa és si podrien quedar-s’hi... En general, senten que ho han de fer i que la defensa del seu país no depèn només de l’Estat. Aquest estiu vaig assistir a una taula rodona on un representant de la Creu Roja de Suècia, a l’altra banda del Bàltic, va dir que allà els ciutadans esperen que l’Estat actuï i després, en tot cas, ho fan ells. Mentre que a Estònia, Letònia o Lituània els ciutadans saben que han d’actuar primer, perquè l’Estat té pocs recursos. Qui està compromès, en aquests països, ho està molt en tots els temes.

Quan va haver-hi la Via Bàltica, també hi ha testimonis que li expliquen que ho sentien com “un deure cívica”...

Això m’ho diu una senyora, parlant precisament dels joves que potser no valoraven prou el passat. Ella considerava que anar allà a donar-se la mà amb persones que no coneixia de res era el que havia de fer. I que ho feia sobretot pel record de la seva àvia, que li havia explicat com era la vida a Estònia abans que arribessin els soviètics.

Un tram de la Via Bàltica, sobrevolat per un avió

La Via Bàltica va travessar les tres repúbliques d’Estònia (al nord), Letònia (al centre) i Lituània (al sud), tal com es veu en aquest mapa que il·lustra el llibre. El recorregut de la Via Catalana va ser més curt, aproximadament d’uns 400 quilòmetres. El seu tenia, a més, una dificultat afegida: l’any 1989 no hi havia les eines tecnològiques actuals.

DAN BELL

La independència allà no era un desig, era un record perquè ja havien estat independents.

Un dels entrevistats és un dels organitzadors de la Via Bàltica al sud de Letònia. Em va explicar que estava fent la seva vida tranquil·lament i un bon dia li va aparèixer un veí de qui sabia que havia estat un membre actiu de la resistència contra els soviètics als anys 40 del segle passat (per cert, era un miracle que havent fet això encara fos viu). El veí li va dir que era el moment de tornar a activar-se, que el món estava canviant i el context era favorable... Era la connexió entre el passat i la finestra d’oportunitat del present. Per cert, quan estava a punt de marxar em va donar un consell per als catalans: que es pot jugar a David contra Goliat, però no s’ha de deixar mai que Goliat reaccioni. Em va sobtar... jo no

preguntava mai a ningú per Catalunya, però sí que els deia que n’era.

A Catalunya va haver-hi un punt d’ingenuïtat en algunes comparacions? Si ells van fer la Via Bàltica i després van aconseguir la independència, nosaltres farem igual.

Una de freda i una de calenta. Ingenuïtat, crec que no. Com li he dit, un primer ministre va dir que era patrimoni del món la Via Bàltica. El poble que vol visualitzar el seu desig d’independència pot perfectament fer una cadena humana. Ells mateixos, quan feien la Via Bàltica, no sabien com acabaria, no hi havia un full de ruta. De fet, a cap lloc on es fa la independència no hi ha full de ruta. Una altra cosa és que en el context internacional, per a ells va aparèixer la finestra d’oportunitat i per a nosaltres no. Qui els anava a dir als bàltics que l’any 1991 hi hauria un cop d’estat a Moscou, que arribaria Borís Ieltsin i diria “qui vulgui marxar, que marxi”? Sabien que havia caigut el mur de Berlín, sí, però l’URSS era encara el país més poderós del món després dels Estats Units. Els mateixos diplomàtics lituans trucaven a la porta del Departament d’Estat a Washington i demanaven que els reconeguessin. Tenien arguments: els Estats Units no havien acceptat mai l’ocupació dels soviètics de les repúbliques bàltiques als anys 40. Però els deien amb bones paraules que no, que ara calia ajudar Gorbtxov perquè estava fent la perestroika, i els tancaven la porta als nassos. A Catalunya vam ser ingenus el 2013? Penso que no, hi havia un sentiment d’independència.

El llibre és un assaig polític, un reportatge periodístic i també un llibre de viatges. Vostè ens va explicar el paisatge físic i humà dels tres països perquè els coneguem més?

És que potser en tenim una visió idealitzada, penso que tot el dia estan lluitant o defensant-se, o recordant la Via Bàltica. I també són països amb uns paisatges fantàstics. No coneixeran tots com és Catalunya, tot i que la situen al sud d’Europa. Però entre els que ens coneixen la simpatia que despertem és molt elevada. Convido a tothom que hi vagi que es doni a conèixer com a català. A Letònia, us poden demanar si coneixeu Otto Ozols, això sí. Si faig créixer les visites a les repúbliques bàltiques ni que sigui un u per cent, em sentiré satisfet.

Diu en un moment del llibre que feia d’Espinàs, viatjant a peu, buscant gent i prenent notes.

Jo anava prenent notes. Fins que vaig arribar al segon país, a Letònia, no era ben bé conscient que faria un llibre. Unes senyores que em van acollir a l’escola d’un poble m’ho van dir. I els vaig prometre que ho intentaria, tot i no ser escriptor o periodista.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Lleis 'ad hoc'

Les legislacions més adequades solen ser aquelles que responen a necessitats específiques d'establir un ordenament de referència per resoldre problemàtiques reals, ordenar i posar límits per tal de fer possible la vida en societat. Malgrat que les realitats són canviants i que la cultura social evoluciona, és bo que resultin perdurables en el temps, que s'ajustin a demandes àmplies i consensuades i que tinguin una aplicació justa i el més mesurada possible. Encara que les cambres legislatives, teòricament, van ser creades per fer la funció d'elaborar-les, en un procés en el qual el debat, les diverses visions i les anàlisis tècniques fessin que a l'aprovar-les fossin impecables, s'ha anat imposant el criteri que són els poders executius, segons les percepcions de les necessitats polítiques immediates, els que les elaboren i passen després per les cambres amb l'única funció que les validin. Això provoca que algunes lleis que s'aproven siguin molt conjunturals, responguin a percepcions i impactes momentanis o vulguin satisfer no una majoria social sinó les demandes d'un aliat polític circumstancial. Aleshores, poden ser reglamentacions que no responen als interessos de la majoria social o bé que tècnicament siguin deficientes i que, com ha passat amb la del "només sí, és sí", acabin per generar els efectes contraris als que es pretenien. Justament, aquesta llei va néixer a l'empara de la preocupació social que va generar el cas de La Manada que va actuar a Pamplona en unes festes dels Sanfermines. Una llei que va voler donar resposta a la violència i les agres-

sions sexuals tot tipificant comportaments que abans no estaven previstos i agreujant les penes. Es va fer ràpida i malament, amb un excés de càrrega ideològica i, en lloc d'escoltar, l'arrogància de la ministra hi va fer la resta. Quan s'han evidenciat els errors, en lloc de reconèixer-ho, fer allò tan clàssic de "sostenello y no enmendallo".

I és que les lleis no són mai instruments neutres i responen a una determinada visió del món, contenen ideologia, però és bo que representin visions del

Les lleis no són neutres i contenen ideologia, però és bo que representin visions el més àmplies possibles i si pot ser compartides

món el més àmplies possibles i si pot ser compartides. Fer anar el carro davant dels bous no és mai una bona estratègia. També requereixen de qui les impulsa o elabora, d'un cert grau de modèstia i de realisme. Les pretensions de canviar el món o bé fer enginyeria social a través de legislacions solen acabar malament. La pretensió, però, de fer o eliminar lleis per respondre a situacions conjunturals no és privatiu d'Irene Montero i el seu món. Passa ara amb la previsible derogació del delictes de sedició. Aquesta és una llei casposa i decimonònica, que responia a una situació típica del

segle XIX, quan als militars espanyols, de tant en tant, els sortia la vena dels pronunciaments o dels cops d'estat. Es tractava de penalitzar les sortides de tot dels *espadones*. Certament una llei superada i caduca que poc s'adapta a la realitat actual i a les legislacions europees. Fer-la servir com a tipus delictiu pels fets de l'1 d'Octubre resulta, com a poc, molt forçat. Però fer o modificar qualsevol cosa requereix de sentit d'oportunitat. Derogar-la sota pressió com es farà ara, deixant al descobert molts forats que caldria cobrir probablement amb una altra norma, no és una bona idea. La bondat de canviar aquesta tipificació quedarà marcada per ser el resultat d'una exigència que posa un partit per poder aprovar uns pressupostos anuals. Massa conjuntural tot plegat. Això acostuma a donar molts mals resultats polítics a més de generar problemes jurídics. És d'esperar que el mal resultat que donen les legislacions *low cost*, promogudes o derogades per qüestions circumstancials, desincentivarà afrontar ara una ràpida modificació de la legislació que afecta la malversació. Els que han obtingut la satisfacció en la sedició entren en la deriva d'anar demanant per tal de resoldre, de manera unilateral, els seus problemes amb la justícia. Llançar el missatge que la malversació, que vol dir corrupció i ús fraudulent del diner públic, de fet no és tan greu i que només es penalitza quan hi ha lucre personal, resultaria, a més d'horrorós, absolutament incompreensible. A la vida en general i a la política en particular, de vegades, cal saber dir que no.

Ares Escrivà Cruells

TRES VOLTES REBEL

'El breve espacio en que no está'

"Esto no puede ser no más que una canción / quisiera fuera una declaración de amor..." La Yolanda de Pablo Milanés em va captivar en dues frases, a l'instant. La vaig descobrir a la terrassa d'un local proper a la plaça de la Catedral de l'Havana, gairebé al mateix temps que el rom. Algú va demanar-la a la banda que omplia de ritme els carrers més melodosos que he passejat. No havia fet els 22, gaudia del desitjat viatge de final de carrera i, pobra ignorant, ni havia sentit a parlar del mag de la paraula. Soc d'aquella estranya espècie de persones que memoritzen les lletres de les cançons, de dalt a baix. Només escoltar-la, la d'aquest himne va quedar guardada al calaix de les essencials. I d'allà va sortir per sonar, meravellosa, anys després, mentre entrava agafada a la mà del pare per segellar un dels compromisos més importants de la meua vida. Yolanda em va endinsar en l'obra

d'un músic poeta o un poeta músic de veu vigorosa i posat cansat que barreja passió i nostàlgia amb llibertat i protesta. Aquesta icona de la Nova Trova Cubana, tant cantava a l'esperança del poble

Yolanda em va endinsar en l'obra d'un músic que barreja passió i nostàlgia amb llibertat i protesta

xilè durant el règim de Pinochet proclamant: "Yo pisaré las calles nuevamente / de lo que fue Santiago ensangrentada / y en una hermosa plaza liberada / me detendré a llorar por los ausentes" com suplicava amor sincer desesperadament: "Sigue llenando este minuto / de razones para

respirar / No me complazcas, no te niegues / no hables por hablar". Pablo Milanés ha mort a Madrid, amb 79 anys, víctima del maleït càncer. La salut no ha estat mai capaç d'acompanyar com cal la seua ment creativa, idealista i tendra. O potser sí. Potser és d'aquí que neix un cant que arriba, a estones, com un lament. Perquè hi ha tonades que miren als ulls, que exigeixen veritat, sentiments i honestat. Aquest és, segurament, el seu llegat. La immensa sort dels qui es dediquen a tocar-nos el cor és que sempre podrem parlar d'ells en present perquè perviuen deslligats de modes i tendències. Milanés seguirà farcint-nos la intimitat de versos que ja ens agradaria que se'ns acudissin en moments determinants. En un món de vergonya i d'hipocresia, tal vegada la música ens pot salvar o, com a mínim, pot ajudar a complir la promesa "de llenar el breve espacio en que no está".

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

August G. i Orri

Rodolins ben fins

L'Editorial Barcanova ha reeditat els llibres de la col·lecció "Rodolins, rodolins" (2015), de Pere Martí, però ara en un sol volum: *Què passa, carbassa?*. La intenció és despertar entre els primers lectors (2-5 anys) el plaer de la lectura tot apropant-los a l'inici del llenguatge poètic: el rodolí. Segons Martí, "gràcies al ritme, la rima i la brevetat, són fàcils de memoritzar i de llegir en veu alta". Els textos estan escrits en lletra de pal i lletra lligada per afavorir l'aprenentatge de les dues grafies.

-tot i que n'hi ha alguns amb 9, 10 i 11-, la majoria amb rima consonant, fet que li dona un aire de cantarella popular. El que sí tenen tots en comú és molt de ritme i, sovint, un aire juganer: "No et vesteixis pas de frac / si vols fer esport amb caic". D'altres incorporen un aprenentatge: "Tingues sempre en compte això: / el llamp anuncia el tro". En alguns s'hi respira un cert to moral: "La mestra ens ensenya

a viure / i també a llegir i escriure", i sobretot molta tendresa: "El meu peluix és tan fi / que m'ajuda a ben dormir". Martí té sempre cura del llenguatge, bé a partir del joc de paraules: "Tots els estius anar amb bici / es converteix en un vici", bé aprofitant per incorporar vocabulari: "Pala, galleda i rampí / serveixen per construir", o capgirant l'ordre habitual de la frase: "Bona punteria fa / totes les bitlles tombar". Fins i tot hi apareix un petit homenatge a Pere Quart: "La zebra, amb el seu pijama, / pastura per la sabana".

És un llibre que l'infant llegirà amb la companyia -i l'ajut- de l'adult mentre va guanyant autonomia lectora. Tot jugant amb el dring de la llengua i l'atracció de la imatge és, sense cap dubte, una forma divertida d'iniciar-se en la lectura.

QUÈ PASSA, CARBASSA? RODOLINS PER A PRIMERS LECTORS

Autor: Pere Martí i Bertran

Il·lustració: Diverses il·lustradores

Editorial: Barcanova

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2022

Nombre pàg.: 176

En aquest recull apareixen els següents llibres de la col·lecció: *Animals de la granja*, *Les joguines*, *Anem al bosc!*, *Mirem al cel*, *Animals salvatges*, *Fem esport* i *Els oficis*. Cadascun d'ells va acompanyat dels dibuixos d'una il·lustradora diferent: Elisa Bernat, Roser Matas, Cristina Fernández, Paula Blumen, Núria Feijoó, Cèlia Bornas i Mercè Galí. El llibre proposa també als adults que ajudin els infants "a preguntar-se què hi ha en cada dibuix i a adonar-se que la imatge és una visió, una interpretació personal i subjectiva, feta per la il·lustradora".

Els rodolins estan escrits en versos de 7 síl·labes

NOVETATS EDITORIALS

'La tomba de l'Ebre'

Andreu Carranza
Columna

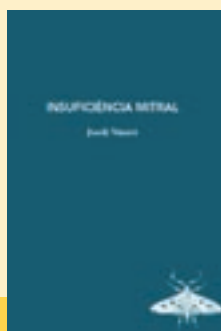
Torna Andreu Carranza, i com podíem esperar ho fa amb una història ebrenca. Ens situem a Tortosa, als anys de la Guerra Civil, quan un jove candidat a seminarista és captat per la FAI. Serà l'encarregat de custodiar el tresor del papa Luna i de la catedral, al costat d'una miliciàna anarquista i un guàrdia d'assalt. Entre ells neix un triangle amorós, mentre el front s'acosta a la ciutat.

'Mater'

Martí Domínguez
Ed. Proa

Aquesta és la novel·la amb què Martí Domínguez ha guanyat el Premi Proa de 2022. Una distopia en què l'autor imagina una societat futura on l'embaràs es desenvolupa sempre fora del cos. En canvi, la Zoe descobreix que té un embaràs *natural* i fuig a emboscar-se. Hi ha petites comunitats amagades que es mantenen al marge dels avenços científics. Un gran elogi de la maternitat.

'Insuficiència mitral'

Jordi Vintró
LaBreu Ed.

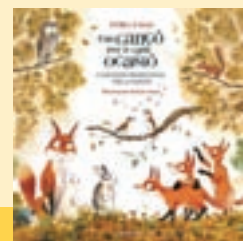
L'any 1997 es va publicar un llibre que avui és considerat de culte en l'àmbit de la poesia catalana contemporània. Era *Insuficiència mitral*, de Jordi Vintró (Barcelona, 1943), enginyer i poeta. En el text, hi havia dues versions -catalana i castellana- que no són exactament traducció l'una de l'altra sinó que caminen juntes i es complementen. Al cap de 25 anys es reedita un clàssic modern.

'La cuina catalana'

Josep Lladonosa
Rosa dels Vents

El que va ser reconegut cap de cuina de Les Set Portes de Barcelona, i autor de diversos llibres on reivindica la tradició culinària del país, condensa tota la seva saviesa en un volum de sis-centes pàgines. Dividides en 14 capítols, començant per les salses i acabant per les conserves, ens desvela com s'han de tractar els nostres productes de temporada i la millor manera de fer els plats de sempre.

'Una cançó per a cada ocasió'

Núria Casas / Editorial

Per a 17 moments del dia d'un nadó, 17 cançons. Aquesta és la proposta de Núria Casas en un llibre il·lustrat per Kim Amate que connecta els infants amb la tradició musical del país. Perquè les vagin sentint de ben petits. Cada cançó ve acompanyada de la lletra, la partitura i, en un codi QR, les bases musicals interpretades pels artistes Guillaume, Guy i Emeline Genty i la mateixa autora.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

252

 CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Gerard Guix

Continuant amb els articles de persones emblemàtiques d'Osona vinculades a la llengua o a la literatura, avui parlarem de Gerard Guix (Vic, 1975), que és escriptor, dramaturg, articulista, guionista i professor de l'Escola d'Espectacles de l'Ateneu Barcelonès.

Ha publicat les novel·les *La deriva dels continents* (2005) i *Dia de caça* (2007). També és autor de la novel·la juvenil *El prodigi* (2011), primera part d'una trilogia fantàstica que continua amb *L'enginy* i *El talent*. Amb *Tot el que hauries de saber abans d'estimar-me* (2011) va guanyar el Premi Pin i Soler de Novel·la. L'any 2013 va publicar *El cementiri*, i va fer una pausa fins que el 2021 va fer-nos arribar *La meva temporada a l'infern*.

Professionalment ha estrenat una desena d'obres de teatre. Entre les seves obres com a dramaturg, destaquen *Gènesi 3.0* (Premi Fundació Romea de

Textos Teatral 2006), estrenada al Grec Festival de Barcelona, i la peça trilingüe *U, Due, Trés*, representada també a Portugal, França i Itàlia.

Saga Egmont, una editorial danesa, ha recopilat totes les seves novel·les en formats digitals, i l'editorial francesa Aux Forges de Vulcain ha publicat

les traduccions *Le Cimetière* (2019) i *Tout ce que tu devrais savoir avant de m'aimer* (2022). Al segell digital FLASH hi té dos relats, i ha participat en diverses antologies: a Anagrama, Editorial Empúries, Comanegra o Univers.

Les creacions d'aquest autor polifacètic, escrites en un llenguatge cinematogràfic ple de referències i d'històries obscures que ocorren en mons distòpics, sovint s'emmarquen en el gènere fantàstic, la novel·la negra o la ciència-ficció.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

MANUALITATS

Eva Remolina / AMIC

L'origami: l'art amb el paper

L'origami és l'art de crear diferents figures doblegant paper i sense necessitat de cap altre element com les tisores o la cola. Aquesta tècnica, encara que d'origen xinès, es remunta al segle I dC.

L'origami comparteix molts conceptes amb la papiroflèxia, si bé té matisos que els diferencien i no només pel que fa en l'origen del nom (l'origami és japonès, la papiroflèxia llatí), sinó també en el fet que a l'origami no s'usen talls ni pinzellades i la base de paper sempre és un quadrat o un rectangle, mentre que la papiroflèxia admet altres formes de paper, així com pintura i talls per atorgar-li un major caràcter a la figura resultant.

Encara que com comentàvem el paper va arribar abans a la Xina, i ells van ser qui van començar a doblegar el paper, han estat els japonesos els qui l'han difós, l'han implementat en la seva vida diària i l'han convertit en tot un art, amb moviments repetitius que són veritables rituals.

Existeixen cinc tipus d'origami:

■ Origami humit: la diferència radica en el fet que amb aquesta variant es poden fer models que requereixin corbes. Per a això, es remulla el paper lleugerament per poder modelar-ho amb major facilitat.

■ Origami tessellat: les figures resultants s'assemblen a les tesselles o rajoles, d'aquí el seu nom. És un patró de figures que solen estar entrellaçades i superposades formant una superfície plana.

■ Origami pureland: els plecés són més senzills i d'una sola vegada. Ideal per

a principiants. Malgrat ser moviments bàsics, amb ell es poden crear bonics dissenys i no estan exempts de dificultat.

■ Origami modular: s'obté juntant diverses peces idèntiques per formar un sol model més complet.

■ Origami d'acció: les figures creades tenen cert moviment, és a dir, ja sigui volar o saltar, entre altres.

Practicar origami aporta múltiples beneficis per a tothom, per sobretot per als més petits:

■ Requereix paciència, concentració i

constància: exigeix repetir reiterades vegades un moviment per tal d'aprendre'l i dominar-lo.

■ Millora la coordinació oculo-manual, ja que exigeix treballar alhora amb els dos hemisferis cerebrals.

■ Major comprensió de la geometria i el raonament abstracte, perquè es treballa amb volums.

■ Estimula la imaginació i la creativitat: perquè a més dels dissenys ja existents, se'n poden crear de nous o modificar-los.

■ Relaxa.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

LOS BRINCOS 'Los Brincos'

Novola, 1964

Los Brincos van aparèixer del no-res el 1964, amb una gran campanya publicitària de la seva casa de discos, que els van presentar com "els Beatles espanyols", això sí, a les fotos vestits amb la típica capa espanyola. Estava format per Fernando Arbex, bateria i veu; Juan Pardo i Antonio Morales, *Junior*, guitarres i veus, i Manolo González, baixista. Tots havien tocat ja en diverses bandes pioneres com Los Pekenikes o Los Estudiantes, però a diferència dels altres grups espanyols, que es dedicaven a fer versions dels èxits del rock anglosaxó, Los Brincos componien tot el seu material, la major part de Fernando Arbex. Aquest disc, el primer, alterna cançons en espanyol i en anglès i aquí és quan sonen més com una barreja de Beatles i Byrds, amb unes excel·lents harmonies vocals. "Flamenco" és la cançó que va triomfar de seguida, però n'hi ha unes quan-

tes que estan molt bé, com "Dance the Pulga", "Es para ti", "Bye, bye chiquilla" i, sobretot, "Cry", un tema punyent que podria cantar perfectament John Lennon en qualsevol disc dels Beatles. Més tard vindrien els gran èxits com "Borracho", "Un sorbito de champagne", "Tú me dijiste adiós", "Mejor", "Lola", etc. Al cap de pocs anys, però, Juan Pardo i Antonio Morales van deixar el grup per formar Juan y Junior, també amb un gran èxit. I el 1970, Los Brincos pràcticament van desaparèixer.

NOTES

El 'katalonski' Halldór Már prepara un nou disc

Halldór Már és un islandès que viu des de fa anys a Barcelona que es va fer conegut per un disc on adaptava clàssics del repertori català a l'anglès (brutals les adaptacions del *Remena nena* com a *Shake It Baby* o el *País petit* de Llach com a *Small Country*). Més tard va triomfar a TV3 amb el programa *Katalonski*, on voltava pel món buscant catalanoparlants, i va editar un àlbum ja amb temes propis. I ara, després d'un temps de relatiu silenci, prepara un nou treball que editarà el segell LCM Records el proper mes de gener del qual aquesta setmana s'ha avançat *Si em vols aquí*, un *single* produït i enregistrat per Caïm Riba. Aquesta cançó serà una de les peces que formaran part d'un nou treball que serà "quasi íntegrament en català, lluminós, positiu, nostàlgic i atrevit" amb barreges "de tècniques i estils fins ara poc familiars". En algun cas, a més, tal com avança el mateix cantautor, no cantarà sinó que recitarà. "He sortit de la meua zona de confort", afirma Már. Pel que fa al nou *single*, compta amb la col·laboració de Xavi de la Iglesia, cantant de Blaumut. Riba, per la seva banda, i segons reconeix el mateix Már, ha sabut donar la volta a la cançó i també s'ha encarregat de supervisar i corregir l'islandès sobretot en la seva pronunciació de la e neutra. A part de Már a la veu i la guitarra, al disc també hi participen Ramiro Rosa a la bateria, Pep Colls al baix i Teresa Nogueron i el mateix Caïm Riba fent coros.

EL TEST

Carles Generó (L'Hereu Escampa)

Primer instrument que vas tocar? La guitarra espanyola. **Primer grup del qual vas formar part.** Phil's Black Hole. **Primer concert dalt d'un escenari?** A la sala Les Dames de Manlleu amb Phil's Black Hole fent de teloners a CUT DN. **Primer disc que et vas comprar?** *Hello Nasty*, de Beastie Boys. **Quants discos tens?** Uns 300 CD i prop de 150 vinils. **Salva'n tres (de discos).** *Dioptria*, de Pau Riba; *Diamond Live*, de Sade, i *Cupid Deluxe*, de Blood Orange. **Grups i músics de capçalera.** Blood Orange i Maria del Mar Bonet. **Un concert (com a públic) per recordar.** El dels nord-americans Hotline TNT a la sala VOL de Barcelona l'abril de 2022.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

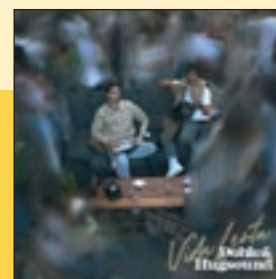
PILSENER
'No hi ha demà'

Els barcelonins Pilseners van gravar el seu darrer àlbum d'estudi el 2004 i posteriorment es van dissoldre. El 2013 van tornar als escenaris i ara, nou anys després, aquell retorn se segella amb un nou disc on es nota que la banda ha crescut en tots els sentits. Aquells sagals que van començar el segle passat amb 17 anys i un projecte de música oi! catalana han facturat ara un disc de rock amb majúscules amb picades d'ullet al punk, al power pop, a l'oi! (evidentment) i fins i tot al rock dur. La il·lustració de la portada, per cert, és de Mariona Rebull.

NEW GEORGE
'Isla Giorgio'

New George (*alter ego* del maresmenc Jorge Agustí, a qui a l'estiu vam descobrir apareixent al programa de TV3 *La gran vetllada*) publica ara el seu primer llarga durada on recull deu dels *singles* que ha anat publicant a internet des de fa prop d'un any. No hi falten *Nena*, que segons l'artista és la primera *bachata* urbana de la història feta en català, ni tampoc *La humanitat*, un curiós i interessant tema que denuncia la toxicitat de les xarxes socials fusionant sons avantguardistes amb elements de la sardana i on fins i tot es pot escoltar Pau Casals.

DOBLE & HUGSOUND
'Vida lenta'

El cantant gironí Doble ha publicat el seu segon disc juntament amb el productor Hugsound. *Vida lenta* compta amb deu talls que naveguen entre el pop, el trap, la bossa nova, la música negra i els ritmes disco, i compta amb les col·laboracions de Cookah P, The Tyets, Lildami, Basement Band i Tramma. L'àlbum s'obre amb "Ya aprendí", un tema de soul-hip-hop d'aire melangiós, i segueix amb "Noche loca" i "Tot el que vull", un reggaeton en català ultraproduït, amb més de 300 pistes. I tot reivindicant la *vida lenta*, s'arriba al final amb "T'esperaré".

SALUT

Eva Remolina / AMIC

El 'plogging', l'esport que salva el planeta

La paraula 'plogging' prové de la unió de 'jogging' (córrer) i de l'expressió sueca 'plocka upp', que significa "recollir". Va ser en aquest país, Suècia, que l'any 2016 es forma la primera activitat organitzada de 'plogging', de manera que és aquí on s'origina com a tal, tot i que anteriorment a aquesta data segurament molts de nosaltres ja hem recollit escombraries quan hem anat d'excursió en més d'una ocasió.

Aquesta disciplina cada vegada està més de moda i compta amb més adeptes, i del que tracta és de combinar l'activitat física (generalment el *running*, encara que també es pot fer amb bici o simplement caminant) amb la recollida dels residus que ens anem trobant al nostre camí al llarg d'una ruta marcada. En l'actualitat ja és una pràctica estesa a molts països i és bastant freqüent trobar carreres d'aquest tipus en les quals es pot participar sol, amb amics o amb tota la família, perquè s'adaptin a diferents nivells i distàncies. Un exemple és la que organitza anualment la companyia Nationale-Nederlanden i que es coneix com la carrera "Fes esport pel planeta", una carrera que a més és 100% solidària a benefici de l'ONG Acció contra la Fam.

Per practicar el *plogging*, tan sols fa falta dotar-se d'un bon calçat i roba esportiva (com per a qualsevol altra mena de competició), hidratació suficient, un GPS o brúixola per si ens desviem del camí, així com guants per evitar talls i esgarrapades en recollir els residus i una o diverses bosses per poder reciclar adequadament.

Entre els beneficis que aporta no només hi ha el fet de millorar la salut, sinó també el de contribuir activament a la sostenibilitat del planeta.

Per això, si vols aportar el teu granet de sorra per fer un món millor és molt recomanable i gratificant

participar en alguna d'aquestes carreres, que com dèiem ofereix moltes variants de manera que permet adaptar-les a tota mena de persones i a qualsevol estat físic.

GASTRONOMIA

AMIC

Com aprofitar el pa sec

Podem fer pa ratllat, torrades, uns crostons i algunes receptes de cuina. El pa li agrada a pràcticament tothom, encara que a vegades ens passem comprant-ne. Això fa que ens en sobri i que s'assequi. Però és possible recuperar-lo i fer-ne un munt de coses.

FES PA RATLLAT

Aquest pa serveix per espessir salses i per arrebossar, a més de donar cos a algunes preparacions. Molta gent el compra sense saber que es pot fer amb el pa sec i així reutilitzar-lo.

És tan fàcil com moldre el pa sec amb alguna màquina especial o gratant amb un ganivet. D'aquesta manera, et quedarà triturat i en pols, llest per utilitzar de la mateixa forma que el de la botiga. A més, pots fer-ne gaspatxo, ja que el pa dona moltíssima consistència a aquesta famosa beguda.

FES TORRADES

Una bona manera d'aprofitar el pa sec és fer-ne torrades. Fes-ne rodanxes i torra-les amb el forn, la torradora, la paella o fins i tot el microones. Ara ja tindràs un pa torrat totalment funcional, llest per esmorzar o per fer qualsevol classe de canapè o torrada amb pernil, llom, formatge o verdures.

CROSTONS AMB PA SEC

Els crostons són ideals per a les amanides, les sopes i les cremes. No són més que trossos de pa, així que els pots fer amb pa sec. Simplement, talla el pa sec en daus i torra'ls al forn o en una paella.

ESMORZA PA SEC SUCAT EN LLET

Moltes persones encara esmorzen pa sec. Si el mulles en llet, no té res a envejar als cereals i té més o menys els mateixos nutrients. És més, pots crear el teu propi esmorzar afegint-hi fruits secs, granola o fruites deshidratades.

FES RECEPTES DE CUINA AMB PA SEC

Pots fer sopes d'all i llesques amb ou, que sempre s'han fet amb pa sec i són la millor manera d'aprofitar-lo. Solament necessitaràs el pa, llet, ous, canyella, sucre, oli de gira-sol i ratlladura de taronja perquè quedin delicioses.

Una altra recepta són les torrades franceses, fetes amb canyella, llet, essencial de vainilla, ous, mantega i xarop. Finalment, pots fer pastís de pa sec, amb llet evaporada, llet condensada, sucre, panses, ous, canyella, claus d'olor i essència de vainilla. El pa sec serà la base, que li donarà una textura molt bona i així aprofitarem de la millor manera aquest pa.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

EL CORREDOR QUE MAI NO ARRIBA

Quin estat menysprearia el 44% del seu PIB, la meitat de les seves exportacions, el 53% de la seva població i el 63% del seu trànsit portuari? Per estrany que sembli, aquest estat existeix i es diu Espanya. Des de fa dècades, les administracions i els agents econòmics de les zones que sumen tot potencial econòmic i demogràfic relatat reclamen millores estratègiques en el seu transport ferroviari per una qüestió econòmica, d'equanimitat territorial i sobretot per ser coherents amb el que reclamen els nous temps des del punt de vista ambiental. La solució que plantegen és un corredor mediterrani que superi l'ancestral centralisme amb què s'han plantejat des de sempre totes les grans infraestructures i per obrir nous temps amb inversions que responguin a una lògica econòmica elemental. A Brussel·les ho han entès. A Madrid, no. Aquí hi ha un problema.

La setmana passada, representants empresarials i polítics de Catalunya, el País Valencià i Múrcia posaven, un cop més, el crit al cel des de Barcelona pel retard, a totes llums injustificat, del corredor mediterrani. Una infraestructura ferroviària que ha de connectar Algesires amb els grans eixos de transport europeus, preferiblement amb una doble línia que permeti que els moviments de viatgers i mercaderies no s'interrompin l'un a l'altre. Era la sisena concentració amb una reivindicació de sentit comú: connexió entre la segona i la tercera ciutats més poblades de l'Estat i sis dels deu principals ports en el seu recorregut. I amb el reforç del signe d'uns temps que exigeixen la màxima cura ambiental.

Aquests arguments de pur sentit comú han estat sistemàticament desatesos a l'Estat sigui per ineptitud o sigui, encara pitjor, per interessos polítics mal entesos. S'ha deixat de banda la lògica que la millor inversió és la que genera més retorn per perpetuar un sistema radial, en el qual Madrid és el centre i la resta, perifèria prescindible. Les dades, tossu-

des, desmenteixen aquest plantejament: en transport de mercaderies, l'eix que destaca és el mediterrani. Segons dades del lobby europeu Ferrmed, l'eix Barcelona-Tarragona és el tercer nus logístic més important del continent.

Aquest lobby, Ferrmed, la cara visible del qual és el català Joan Amorós, clama en el desert d'una Espanya que només sap ser radial, des de fa gairebé dues dècades. El discurs de fons és demanar una gestió eficient de les inversions ferroviàries. Les inversions es fan amb recursos públics de tota la ciutadania i el que és exigible és que hi hagi retorn per revertir-lo en la mateixa ciutadania. El transport en tren, tant de viatgers com de mercaderies, és més eficient des del punt de vista econòmic que el transport per carretera. En el cas de les mercaderies, els càlculs mostren una reducció de costos del 9,3%. Important reducció que encara s'accentua si es té en compte que les emissions a l'atmosfera es retallen en un 73%. El medi ambient agrairia que el trànsit es retirés d'allà on n'hi ha més. Una opció és preferible als trens cap a enlloc dels temps de

l'Espanya va bien, amb un efecte econòmic que encara ressona força anys després.

L'acte reivindicatiu de la setmana passada a Barcelona, que convocava una entitat amb nom d'etiqueta a les xarxes socials #QuieroCorredor, que en el fons té més impuls de l'Associació Valenciana d'Empresaris que d'altres territoris. Aquesta entitat va mobilitzar alguns dels empresaris més destacats del País Valencià, com el president de Mercadona, Joan Roig. Van arribar a Barcelona amb vint minuts de retard, com un recordatori de les pèssimes connexions ferroviàries entre les dues ciutats més importants de l'eix mediterrani a l'Estat. També van poder constatar fins a quin punt el calendari és testimoni dels incompliments. L'any passat, en un acte similar, el govern espanyol es va comprometre a tenir enllestit el Corredor el 2025. Aquest any, el compromís ja era per al 2026 i no serà estrany que l'any que ve sigui el 2027. Pel camí d'aquests incompliments, moltes empreses interessades a invertir en els territoris implicats han acabat desistint perquè les condicions logístiques i de transport són insuficients. Qüestió d'eficàcia.

Mentrestant, dels 51.000 milions que el ministre de Foment de l'any 2011, José Blanco, va augurar que s'invertirien en el Corredor, s'ha passat als 25.000 milions de compromís, 11 anys després. Per a les inversions no hi deu haver inflació. O potser ha passat una altra cosa: que els 26.000 milions que falten s'hagin destinat a altres actuacions. Altres actuacions per accentuar la radialitat de la xarxa ferroviària espanyola. El que posa de manifest la gestió del projecte del Corredor Mediterrani és la manifesta impotència de l'empresariat perifèric de materialitzar les seves necessitats i també la falta d'autoritat de la Comissió Europea. Dissenya projectes, els argumenta, els dota de pressupost i els estats, almenys l'espanyol, acaben fent el que volen. Encara que el que volen sigui manifestament antieconòmic.

PIXABAY

INDICADORS

Menys contractes per Nadal

La campanya de Nadal generarà prop de 58.000 nous contractes a Catalunya, el 16,8% menys que el 2021, quan se'n van signar més de 69.000. Segons dades d'un estudi de l'empresa de recursos humans Randstad, l'increment dels costos i la inflació han fet que aquest any es moderi la contractació. Tot i això, el descens de contractes a Catalunya serà menys pronunciat que a l'Estat, que serà del 17,3%.

Exportació de rècord

Les exportacions catalanes marquen un nou rècord i s'enfilen fins a 69.584,2 milions d'euros entre gener i setembre, el 17,7% més que al mateix mes de l'any passat i el 26,1% més que el 2019, abans de l'esclat de la pandèmia, segons el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Les exportacions catalanes van ser impulsades pel sector químic, de l'alimentació i dels béns d'equip.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Qui soc?

Quan les persones ens fem la pregunta de "qui soc", no sempre és fàcil respondre'ns.

De vegades venen respostes d'alguna cosa amb la qual podem identificar-nos. Per exemple, una persona es pot identificar amb rols: "Soc fill/a, germà/ana, pare/mare, cosí/ina, nebot/da, oncle/tieta, sogre/a, espòs/osa, etc." També una persona es pot identificar amb alguna professió: "soc professor/a, soc financer/a, soc arquitecte/a, soc doctor/a, soc administratiu/va, soc gestor/a, soc professional

autònom/a, etc." També és possible que les persones ens identifiquem amb alguns trets de la nostra personalitat: "Soc generós/a, soc amable, soc empàtic/a, soc just/a, soc benivolent, soc desordenat/da, etc."

Els éssers humans formem part de col·lectius. Si la percepció que jo tinc és que formar part d'aquest col·lectiu dona sentit a la meua vida, mentre continuï existint el col·lectiu jo continuaré sent. Soc de tal o qual nacionalitat, soc soci d'un club, soc membre d'una associació, soc d'un partit polític, etc.

En aquests casos podria succeir que les persones ens identifiquem amb trets o rols que no responen a un sentit profund de la nostra identitat. Si jo m'identifico amb una professió, què passa si canvio de professió? O si m'identifico amb algun rol familiar, com ara nebot, què passa si es mor el meu oncle o la meua tia? O si m'identifico amb algun tret de la meua personalitat, per exemple soc comprensiva, què passa si en un moment determinat, m'adono que no soc capaç de *comprendre* la posició d'una altra persona.

Algunes situacions de la nostra vida, per exemple la pèrdua d'un ésser estimat, d'una feina, una jubilació o passar per alguna malaltia greu, poden fer que la meua reflexió sobre qui soc necessiti una resposta més profunda.

Tal vegada necessito parar per un moment els meus hàbits quotidians (podria ser que el mateix canvi de la meua situació vital ja m'obligui a canviar els meus hàbits i costums) i és precisament en aquests moments en què pot aparèixer una sensació de caos, de buit, de falta de sentit d'existència o de desorientació. I es aquesta sensació de pèrdua interior la que em pot empènyer a trobar un sentit més profund de mi mateix.

Una forma de *recompondre* la imatge de qui soc es recórrer als meus valors, a les coses que són importants per a mi a la vida, passi el que passi, o a aquestes activitats que em continuen apassionant i que, quan les porto a terme, no necessito preguntar-me qui soc, perquè en aquell moment, simplement *soc*. I si simplement soc no necessito posar noms al que soc, perquè visc en congruència amb els meus talents, els meus desitjos profunds i amb aquells valors que continuen estant presents quan prenc decisions a la vida.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 25-11-2022 al 01-12-2022

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Amb el Sol transitant per Casa IX et pots sentir entusiasmat i amb ganes de viatjar. Compta fins a 10 abans de pronunciar-te en algun assumpte delicat per no vessar-la.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

El Sol per la Casa VIII obre un període de més reflexió i cautela. Bon moment per integrar experiències difícils. Amb la parella parlem de diners o recursos compartits.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Si no tens presència professional a la xarxa, és bon moment per tenir la teua web i promocionar-te o bé obrir una botiga *on line*. Una persona t'atrau i vols saber-ne més.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Amb la lluna creixent poden augmentar els ingressos. T'anirà bé estructurar millor el dia a dia per aprofitar el temps i evitar l'estrès. A la feina prems més protagonisme.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Amb el Sol a Casa V pots tenir interès sentimental en més d'una persona i no et decidiràs fàcilment. La creativitat o fer una activitat artística t'ajudarà a desconnectar.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

La família demana la teua atenció. Potser tens diverses celebracions o bé s'ha de resoldre un problema en comú. Vols fer canvis decoratius amb colors vibrants i més llum.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

El Sol entra a la Casa III i pot fer-te més conscient del que penses i de qui ets. Etapa de reafirmació personal. No vols imitar ningú i apostes per ser més original.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

L'economia i la dieta demanen una revisió per millorar hàbits. Et mostres més tossut del que és habitual i podries tenir una picabaralla. T'anirà bé retirar-te a temps.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Per molts anys! El Sol entra al teu signe i si vens d'un període tens o apàtic, poden sorgir nous estímuls. Algú et vol imposar la seva autoritat i hauràs de fer-te valer.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Amb el Sol per la Casa XII et resultarà més fàcil accedir als teus temors per gestionar-los millor. A la feina algú parla de més i ho acabes sabent. Ignora la provocació.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Amb uns quants planetes per Casa XI, la planificació del futur és ara un dels teus objectius. També és un temps de fer nous amics o adherir-se a grups de persones afins.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Júpiter s'ha posat directe i pot portar alguna oportunitat que esperaves. Al sector professional es preveuen novetats, però també alguna tensió que hauràs de resoldre.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'As Bestas'

De Rodrigo Sorogoyen

És difícil adonar-se que aquesta pel·lícula tracta sobre uns agricultors ecològics, i és aquest un símptoma del torrent de tensió i emoció que desborda la pel·lícula, que fins i tot et pot encegar del més essencial. Sorogoyen no necessita presentació, Isabel Peña, tampoc. Entre *Antidisturbios* (2019), *El Reino* (2018) i *Que dios nos perdone* (2016), aquests dos es troben a l'Olimp del cinema espanyol. *As Bestas* deixa de banda el deix frenètic de les posteriors obres del director, però no la tensió atmosfèrica que s'hi respira, de la qual Sorogoyen és un mestre. Marina Fois i Denis Menochet fan uns papers excepcionals, la primera contenint-se i el segon expandint-se entre els paisatges de Galícia, com si fos un bestiar autòcton. Però és Luis Zahera qui pot lluir-se més en el seu paper: un personatge histriònic i egocèntric, així com maltractat i cansat. Marie Colomb i Diego Anido es posen a l'altura i tampoc desentonen.

L'experiència visual, amb plans generals, llargs i contemplatius, ve afectada pel conflicte latent entre els dos personatges principals, i d'aquí en sorgeix un contrapunt cabal en la percepció del film: l'idil·li de l'indret amaga alguna cosa, un preu a pagar, una penyora que no veiem a simple vista. El debat entre dues visions de viure la vida s'encarna en aquest

conflicte, i s'entenen les dues parts: el drama resideix aquí; un conflicte sense solució aparent. En aquest sentit, estem parlant d'una tragèdia grega, on hi ha poca psicologia i més debat entre posicions polítiques. Ara bé, la segona part de la pel·lícula difereix realment de la primera, i posa en primer lloc la persona, amb un element psicològic molt superior. Canvi que concorda també amb el pas endavant que fan els personatges femenins en la història.

Tot i els dilemes que es retraten i els debats que poden suscitar, no s'ha d'entendre aquest film de forma conceptual. Abans que res, és una experiència cinematogràfica visceral i primària, que deixa sense alè i amb els nervis trastocats. Sorogoyen és un formalista, i és a partir d'aquí –en la forma– on comencem a gaudir del film. Tant, que és difícil dir-ne gaire cosa quan s'ha acabat. *As Bestas* és un clàssic instantani i probablement la millor pel·lícula de Sorogoyen fins ara.

Per acabar, sembla que el tema rural de "me'n vaig al camp" s'està reiterant i es reiterarà amb força en tota la indústria de l'espectacle, sigui per idealitzar-lo o no. En tot cas, tot això denota el ressorgiment del mite de viure a prop de la natura, cosa que quan ve de pixapins sempre fa por.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Música de cinema a L'Atlàntida

'Amors impossibles'. Original Soundtrack Orchestra. L'Atlàntida de Vic. Diumenge, 27 de desembre, 18h.

L'Original Soundtrack Orchestra, una jove orquestra simfònica especialitzada en música de cinema, que ja va fer el seu debut oficial a Vic el juny passat, torna aquest diumenge a L'Atlàntida. Ho fa amb un nou programa, titulat *Amors impossibles*, en què ret homenatge a Stephen Sondheim i Albert Guinovart, interpretant peces d'aquests dos compositors, i amb una segona part amb obres de Prokófiev, Rota o Bernstein.

Dansa amb La Veronal

'Sonoma', La Veronal. Teatre Auditori de Granollers. Dissabte, 26 de novembre, 20h.

Una de les companyies de dansa més importants de l'Estat presenta un espectacle que parteix de la necessitat de l'ésser humà de tornar a l'origen, al cos, quan aquest està al límit de la seva existència i crida per sobreviure, i supera d'aquesta manera l'embolcall virtual de la realitat.

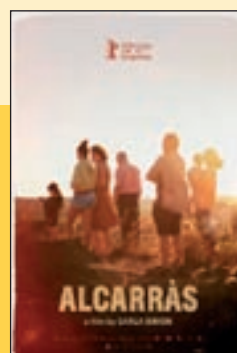
CINECLUB

'Chavalas'

Catalunya, 2021. Dir.: Carol Rodríguez Colás. Marta, Desi, Soraya i Bea, amigues de l'adolescència, es retroben en el barri d'extraradi on van créixer per reviuere una autèntica i tragicòmica amistat. La protagonista (Vicky Luengo), haurà d'enfrontar-se a les seves arrels i acceptar el seu passat. Aquest viatge el farà de la mà de les seves amigues, Desi (Carolina Yuste), Soraya (Ángela Cervantes) i Bea (Elisabet Casanovas), amb les quals, tot i el pas del temps i les seves diferències, encara mantindrà la seva amistat. Una comèdia costumista que s'allunya dels clixés i aposta per ensenyar la cara més autèntica de la generació millennial.

CINECLUB VIC
29 de novembre de 2022
20h
Espai ETC
Sessió Festival Julius

CICLE GAUDÍ

'Alcarràs'

Catalunya, 2022. Dir.: Carla Simón. Drama social. Durant generacions, la família Solé cultiva una gran extensió de presseguers a Alcarràs, una petita localitat rural de Catalunya. Però aquest estiu, després de vuitanta anys cultivant la mateixa terra, potser és la seva última collita. Després de la mort del patriarca de la família, l'acord que tenia amb l'antic propietari de la terra podria estar caducat. La família veu com les seves terres de presseguers són arrasades per poder construir unes plantes de plaques solars.

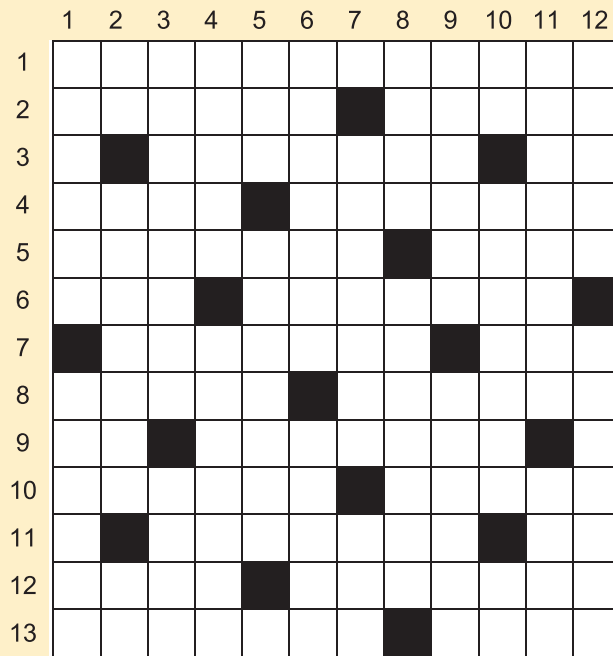
CINEMA CASAL GRÀCIA
27 de novembre de 2022
19h - Manlleu

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Deixar els negatius estampats i els visitants del Jeu de Pomme amb la boca oberta / 2. Capella privada a la casa romana. Bombò de xocolata en record d'en Truffaut / 3. La fi del fil. Sibarita amb pedigrí filosòfic. Original Versió / 4. Pels russos és com un germà a l'Orient Mitjà. Una senyora pixera / 5. Escena teatral tota pintada. Quasi tan radical com l'Aracil / 6. Nas esberlat. Com que van despullats, cauen contínuament en la temptació / 7. N'és el pis a tocar del melic. Escassa importància / 8. Burro manipulats per un compost de bor. Prelat disfressat de caçador boscà / 9. Al mig del carrer. Ritmes musicals amb tirada a l'esquizofrènia. Multiplica per deu / 10. Amari el teixit en aigua corrent, si pot ser fluvial. Rams per a bledes assofollades / 11. La Pantoja deia que ho era. Ajuntaran pel mètode convencional. En Ramoneda sense un duro / 12. Fotocòpia amb potes. Escenari domèstic de petons i abraçades / 13. Preparat de l'escenari estant. Amaneixi, que si no quedaria alís.

VERTICALS: 1. Entre la pelvis i les costelles queda força aïllada. Unitat de producció de mel natural / 2. Per estrenar cal que sigui la primera. Cosí banyut de la trompeta. Abracen en Lluís / 3. No tan sols és un cridaner sinó que va escampant notícies d'altri. Cors trencats per estranys rocs / 4. Afaitar així fa de mal parar. Llengua sudànica de l'antiga ciutat de Núbia / 5. Eritemes sense arguments. Quines comediantes, les amigues d'en Ventura! Ballaruca balear / 6. Sí, senyor comodori, és un arbre ornamental. Omplirà la casa d'ous /

7. Dòlaar exarcerat. Mig d'urani mig d'uralita, aquest mineral. Xarxa de pubilla / 8. Element a la vitrina. Amfibi amb fama de beneit però hàbil escalador / 9. Unitat mòbil d'assistència nocturna. No hi ha nòvia més dolça que la seva / 10. Estriptis artístic. Competència deslleial entre el sol i la lluna. Tornada dels Police / 11. Un lloc comú qualsevol reduït a píndola filosòfico-poètica. Aplec boletaire / 12. L'Àlvar sempre s'hi perd, a la perifèria. Llibre de lectures de missa comprensibles.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

			3					7
			8		1	5		
	3	4		2		1	8	9
						9		4
	9		7		8		2	
3	7	1			4			
8	1		6					9
5			1	8		4		
				5				8

Dificultat: molt fàcil

	5			3		7		
				5	2	3		
3		4	9		8	6	2	5
4	2		3	8	7			9
	6	7	2	4	9	5		3
		8						2
		3			1		5	
7				2		8	4	
5	8	2	7	6				

QUADRE NUMÈRIC

	+		+		13
+		+		-	
	-		-	5	-7
-		-		+	
4	+		-		-1
5		15		3	

SOPA DE LLETRES

Y	J	E	J	Y	T	I	G	S	A
G	F	H	Q	H	E	U	O	E	G
S	R	T	B	S	A	H	X	T	W
V	E	S	R	N	G	D	I	O	D
E	D	E	T	T	C	O	N	B	C
F	I	S	C	H	G	T	R	F	X
A	D	N	A	F	U	B	R	R	U
Q	M	I	T	J	O	N	S	B	A
G	E	L	G	U	S	A	X	O	A
G	I	O	I	L	I	P	O	K	L

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Abric
- Botes
- Bufanda
- Fred
- Gel
- Gorra
- Guants
- Jersei
- Mitjons
- Neu

SOLUCIONS

	3	15		5	
-1	7	-	2	+	4
	+		-		-
	-7		8	-	6
	-		+		+
	1	9	+		3

2	5	9	4	3	6	7	1	8
8	7	6	1	5	2	3	9	4
3	1	4	9	7	8	6	2	5
4	2	5	3	8	7	1	6	9
1	6	7	2	4	9	5	8	3
9	3	8	6	1	5	4	7	2
6	4	3	8	9	1	2	5	7
7	9	1	5	2	3	8	4	6
5	8	2	7	6	4	9	3	1

Dificultat: molt fàcil

1	5	8	4	3	9	2	6	7
9	2	6	8	7	1	5	4	3
7	3	4	5	2	6	1	8	9
6	8	2	3	1	5	9	7	4
3	7	1	2	9	4	8	5	6
8	1	3	6	4	2	7	9	5
5	6	9	1	8	7	4	3	2
2	4	7	9	5	3	6	1	8

Dificultat: mitjana

1	M	P	R	E	S	I	O	N	A	R		
2	L	A	R	A	R	I	T	R	U	F	A	
3	L	E	P	I	C	U	R	I	O	V		
4	A	F	G	A	M	A	R	I	N	E	R	
5	D	I	O	B	A	M	A	R	A	C	I	L
6	A	S	N	I	L	L	S					
7	C	E	N	T	R	I	C					
8	R	O	R	T	A	L	P	E	R			
9	O											
10	E	N	R	I	U	I	T	O	I	E	S	
11	S	C	A	S	A	R	A	N				
12	C	L	O	N								
13	A	S	S	A	J	A	T					